

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 2. Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Lärosäte: Högskolan Kristianstad

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet **svenska**

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Självvärderingen består av en del 1 som är gemensam för lärosätets ämneslärarutbildningar och den delen ska inledas med en beskrivning av hur ämneslärarutbildningarna organiseras på en övergripande nivå, se del 1. Redogör i del 1 för ämneslärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) utifrån bedömningsområdena.

Självvärderingen har även en eller flera del 2. Här redogörs för utbildningens ämnes- och ämnesdidaktiska studier utifrån bedömningsområdena. Lärosätet ska inkomma med en del 2 för varje undervisningsämne¹ som omfattas av utvärderingen vid det aktuella lärosätet.

Observera att det i UKÄ:s beslut om urvalet av examensmål finns rekommendationer avseende i vilken del målen bör beskrivas. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kan beskrivas både i del 1 och del 2. Redogör för VFU där det är relevant för lärosätets ämneslärarutbildning.

---

¹ Matematik, svenska, samhällskunskap, idrott och hälsa, bild, dans och musik.

Självvärderingens olika delar ska tillsammans ge bedömaregruppen en helhetsbild av ämneslärarutbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Som bilaga till självvärderingens delar ifylls även en lärartabell. Om lärosätet anser att kursplaner eller utbildningsplaner krävs för att styrka något kan dessa laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallarna får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallarna utformning såsom marginaler.
- Del 1 ska inte överstiga 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Del 2 ska inte överstiga 15 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Observera att självvärderingen INTE gäller kompletterande pedagogisk utbildning, KPU.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskola

Lärarpersonalen inom lärarutbildningarna ingår i allt väsentligt i Fakulteten för lärarutbildning. Fakulteten delas in i fem avdelningar: *Avdelningen för Humaniora, Avdelningen för Matematik- och Naturvetenskapernas didaktik, Avdelningen för Psykologi, Avdelningen för Utbildningsvetenskap med inriktning mot förskola och fritidshem samt Avdelningen för Utbildningsvetenskap med inriktning grundskola, gymnasieskola och specialpedagogik.* Kompetensen för svenska hämtas framför allt från Avdelningen för humaniora. Det är avdelningscheferna som ansvarar för att rätt kompetens är tillgänglig för fakulteternas olika utbildningar. Avdelningscheferna har ett strukturerat schema med regelbundna träffar sinsemellan, där de tillsammans med dekan och programområdesansvariga hanterar frågor kring kompetensbehovet och samordnar bemanning. Avdelningscheferna ansvarar för att ta fram underlag för en kompetensförsörjningsplan, som sammanställs på fakultetsnivå såsom fakultetens strategiska kompetensförsörjningsplan under de närmaste tre åren. Denna plan tas upp i fakultetsnämnden för beslut och den redovisas för Rektor och övriga dekaner för en samordning på lärosätetsnivå. Detta arbete syftar till att ge goda förutsättningar för att använda resurserna effektivt och garantera bästa möjliga kompetens i utbildningarna. I och med att i princip all personal inom ämneslärarutbildningen ingår i samma fakultet och med dekan i linjen underlättas samordnade insatser såväl för tjänsteplanering, kompetensutveckling som rekrytering. Eftersom det är lärarutbildning som är så tydligt fokus för verksamheten och att mycket lite hänsyn behöver göras till andra utbildningars strukturer och behov följer att mycket få kompromisser, om ens några, behöver göras i förhållande till att skapa bästa möjliga förutsättningar för just *lärarutbildning*.

I lärartabellen listas de som ingick i kursen senaste gången den gavs. För ämnet svenskas del är det en kurs som genomförts, *Svenska för ämneslärare I*, om 15 hp. Det är således den personal som tas upp där som är underlaget för självvärderingen av personal, vilka kommenteras i mer detalj nedan.

Forskande personal på lektornivå har en så kallad schablonmånad forskning i tjänsten, vid sidan om kompetensutvecklingstid motsvarande ytterligare cirka en månad. Det finns också möjligheter att erhålla ytterligare forskningstid om högst tre månader fördelade efter prestation. Biträdande professorer (docentmeriterade) har 1,5 månaders schablontid för forskning och professorer 3 månader. Icke forskande personal har kompetensutvecklingstid om cirka en månad.

Kompetensutvecklingstiden ska användas för att utveckla medarbetarens kompetens för verksamhetens behov och framtid. Det innebär att avdelningschefen och medarbetaren vid ett årligt samtal drar upp riktlinjerna för vad medarbetaren förväntas använda tiden till och hur detta sedan följs upp. Inom fakulteten görs en verksamhetsutvecklingsplan och i denna ingår särskilda kompetensutvecklingsinsatser som fångas upp inom avdelningarna. Som ett exempel kan nämnas ett särskilt fokus på en höjning av digital kompetens för samtliga medarbetare inom lärarutbildning under 2018 och 2019.

Personal inom kursen Svenska för ämneslärare I vid senaste genomförandet

Undervisande lärare i första kursen i svenska, *Svenska för ämneslärare I*, HT17 var David Petersson (kursansvarig), Christoffer Dahl och Anna Smedberg Bondesson. David Petersson är lektor i svenska med didaktisk inriktning och disputerad i nordiska språk. Han har varit verksam vid HKR sedan 2016 och hans forskning rör främst grammatik. Christoffer Dahl är lektor i svenska med didaktisk inriktning och disputerad i litteraturvetenskap med inriktning mot utbildningsvetenskap. Han har varit verksam vid HKR sedan 2011 och hans forskning är framför allt inriktad mot läromedel och olika typer av textanalys. Christoffer Dahl är också gymnasielärare i svenska och historia och har flera års erfarenhet av undervisning i grundskola och gymnasium. Anna Smedberg Bondesson är lektor i litteraturvetenskap med didaktisk inriktning och disputerad i litteraturvetenskap. Hon har varit verksam vid HKR sedan 2013 och ägnar sig bl.a. åt litteraturredidaktisk forskning. Anna Smedberg Bondesson är också gymnasielärare i svenska och italienska. Således är samtliga lärare disputerade och två av dem har gymnasielärarexamen.

Styrkor: Kursens styrka är lärarnas kombination av vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens. Kursens syfte är att utveckla studentens kunskaper om svenska språkets struktur, text- och litteraturanalys samt mer övergripande förbereda studenten för ett yrkesverksamt liv som lärare i svenska i grundskolans årskurser 7-9. Mot denna bakgrund är vår bedömning att de undervisande lärarnas forskningsinriktning och ämneskompetens svarar väl mot innehållet i kursen.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Vetenskaplig aktivitet hos lärarna stärker sambandet mellan forskning och utbildning och skapar möjligheter för studenterna att utveckla ett forskande förhållningssätt. Högskolans disputerade lärare har tid för forskning inplanerad i tjänsten, för att erbjuda goda förutsättningar för dem att bedriva forskning likväl som för högskolans studenter att involveras i en utbildningsmiljö där forskningsverksamhet är pågående och nära. I flera fall gäller detsamma för adjunkter, som då har extra kompetensutveckling för vetenskaplig meritering (master-/forskarutbildning). Vid HKR finns dessutom formellt inrättade forskningsmiljöer och forskningsplattformar stödda av såväl intern som extern finansiering. Dessa verksamheter har egen budget och leds av en vetenskapligt meriterad medarbetare (företrädesvis professor). Inom ramen för dessa verksamheter finns möjligheter för medarbetare att följa seminarier med interna eller externa presentatörer, att involveras i forskningsprojekt och att samarbeta kollegialt.

Internationalisering

I HKR:s *Strategi för internationalisering 2016–2020* betonas att en hög grad av internationalisering ska utvecklas i syfte att lyfta fram, kvalitetssäkra och utveckla våra utbildningar. Internationalisering i våra lärarutbildningar kan innebära såväl möjligheter att studera eller göra VFU utomlands som olika aktiviteter på hemmaplan. Under 2018 pågår därför ett projekt vid Fakulteten för lärarutbildning som bland annat syftar till att öka mobiliteten inom våra olika lärarutbildningar och bland undervisande personal, samt att skapa tydliga strukturer för hur detta kan genomföras. Konkret innebär det att hitta lämpliga kurser, terminer och VFU-perioder då sådana utbyten kan ske genom att bygga vidare på och stärka redan befintliga kontakter med partneruniversitet. Som ett led i denna strävan har det även tagits fram en internationell termin som omfattar 30 hp och som är öppen både för internationella och svenska studenter.

Forskning i ämnet svenska

Inom svenskgruppen bedrivs ämnesdidaktisk forskning som är relevant för ämneslärarprogrammet och svenskämnets didaktik. Typiska forskningsområden är multimodalitet, digitalisering, läromedelsforskning, svenskundervisning på lärarutbildningen, grannspråksdidaktik, litteraturredidaktik och empati samt retorik. De miljöer som forskarna är knutna till är exempelvis FoRP (forskning relationell pedagogik) i vilken man bedriver forskning om pedagogisk praktik och professionalism utifrån det gemensamma intresseområdet *Relationell pedagogik*. För närvarande intresserar sig forskarna knutna till FoRP för hur

videoobservationer kan användas i klassrummet. En ytterligare forskningsmiljö som två av forskarna i svenskgruppen är knutna till är FpLis (Forskningsplattformen Lärande i samverkan) där ett forskningsprojekt undersöker hur lärare och elever kan arbeta med digitala verktyg med utgångspunkt i de reviderade kursplanernas krav på digital kompetens. Ett annat exempel på hur man inom svenskämnet verkar för ett nära samband mellan forskning och utbildning är den årliga läskonferensen vid HKR som tar upp aktuell forskning med inriktning mot läsning i olika lärandesammanhang och som riktar sig till både yrkesverksamma och studenter.

Styrkor: Kursens styrka är att den forskning som bedrivs av lärarna och forskarna har tydlig relevans för ämneslärarprogrammet ur dels ett högskolepedagogiskt perspektiv, dels ett svenskämnesdidaktiskt perspektiv. Denna typ av forskning används för att utveckla och säkerställa kursens kvalitet.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i årskurs 7–9** ska studenten
- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning

Självvärderingen utifrån examensmål 1 kan endast göras utifrån ett begränsat underlag. Utbildningen i svenska har vid tidpunkten för självvärderingen genomfört och avslutat 15 hp av utbildningens totala 90 hp.

Underlaget för självvärderingen utgörs av *Svenska språkets struktur* (7,5 hp) och *Språk och textvärldar* (7,5 hp). Mot den bakgrunden är det inte möjligt att uppfylla examensmål 1 vad beträffar fördjupade ämneskunskaper. Självvärderingen är därför en redogörelse av de grundläggande kunskaper i de för svenskämnet centrala områdena grammatik och textanalys, vilka introduceras i den första svenskursen. Dessa kunskaper är en förutsättning för att studenten i den andra och tredje svenskursen ska kunna utveckla fördjupade kunskaper inom vissa delar av ämnesstudiernas huvudområde samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

I den första svenskursen ges grundläggande ämneskunskaper i huvudområdena språklig och litterär textanalys, grammatik och ämnesdidaktik. Dessa tre kunskapsområden examineras genom lärandemålen "kunna redogöra för grundläggande litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp (1), kunna på ett grundläggande sätt redogöra för språkvetenskapliga frågeställningar och begrepp (2), kunna redogöra för svenskans språkliga struktur på grammatisk nivå och textnivå (3), kunna redogöra för grundläggande drag i den moderna svenskans variation utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv (4)".

För att nå mål 1 och 2 introduceras studenterna i teoretiska perspektiv om hur text- och litteraturbegreppet förändrats över tid. Studenterna får under seminarierna kombinera textanalys med värdering av textutformning utifrån genreförväntningar, textmönster och mottagaranpassning. Med utgångspunkt i t.ex. Ask & Sandblad *Stadieövergångar och textvärldar* (2003) får studenterna inblick i forskning kring hur stadieövergångar påverkar kraven på skrivande. Studenterna introduceras i

grundläggande narratologisk analys och brukstextanalys och får tillämpa dessa analysmetoder i olika typer av övningar på såväl skönlitterära genrer (t.ex. epik, dramatik, lyrik) som brukstexter av varierande slag (t.ex. elev- och lärobokstexter). För att nå lärandemål 3 får studenterna göra övningsuppgifter, både enskilt och i grupp, där de analyserar svenska språkets struktur med avseende på ord, fraser, satser och syntax. Två viktiga distinktioner diskuteras återkommande i olika övningar: den mellan inre och yttre grammatik, och den mellan deskriptiv och normativ grammatik. För att nå lärandemål 4 introduceras studenterna i hur kunskaper i språkstruktur kan sättas in i ett ämnesdidaktiskt sammanhang. Detta görs genom att, med utgångspunkt i t.ex. Lundin *Tala om språk: grammatik för lärarstudier* (2015) samt kursplanerna med tillhörande kommentarsmaterial, diskutera dels vad forskning säger om grammatikens roll i svenskämnet för att främja elevernas språkutveckling, dels hur de under sin framtida yrkesverksamhet kan förhålla sig till norm- och språkriktighetsfrågorna med hänsyn till skolans kompensatoriska uppdrag.

Lärandemålen 1 och 2 examineras i en hemtentamen som är indelad i tre steg: Först får studenterna visa att de har kunskaper i brukstextanalys och att de kan tillämpa dessa i en analys av en läromedelstext i svenska. Därefter ska de visa att de har kunskaper i epik-, lyrik- och dramatikanalys genom att analysera en text av Evert Taube. Målen 3 och 4 examineras i en salstentamen som prövar studenternas kunskaper i exempelvis ordklasser, satslära och språklig variation.

Styrkor: Kursen som helhet rymmer en viktig kunskapsprogression: I *Svenska språkets struktur* får studenterna grundläggande kunskaper i grammatik, som i momentet *Språk och textvärldar* tillämpas i analyser av olika slags texter – både skönlitteratur och sakprosa.

Utvecklingsområden: Ämnesdidaktiska kunskaper introduceras i kursen och prövas inte minst i seminariernas övningsuppgifter. Dessa kunskaper kan ges större utrymme överlag i lärandemålen och de ämnesdidaktiska kunskaperna kan även prövas explicit i examinationerna.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. *Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning

Självvärderingen utifrån examensmål 2 kan endast göras utifrån ett begränsat underlag. Utbildningen i svenska har vid tidpunkten för självvärderingen genomfört och avslutat 15 hp av utbildningens totala 90 hp.

Underlaget för självvärderingen utgörs av *Svenska språkets struktur* (7,5 hp) och *Språk och textvärldar* (7,5 hp). Mot den bakgrunden är det inte möjligt att uppfylla examensmål 2 vad beträffar fördjupade kunskaper i vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder. I den första svenskursen finns det inget lärandemål som uttryckligen berör kunskaper i vetenskapsteori. Däremot introduceras grundläggande kunskaper i vetenskaplig terminologi och metod för textanalys inom både litteraturvetenskap och språkvetenskap som anknyter till ämnesdidaktiska frågeställningar. Dessa kunskaper examineras i lärandemålen "kunna redogöra för grundläggande litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp (1), kunna på ett grundläggande sätt redogöra för språkvetenskapliga frågeställningar och begrepp (2)". Inget mål i kursen berör explicit kunskaper om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt dess betydelse för yrkesutövningen. Däremot behandlas denna relation under seminarierna regelbundet.

För att nå dessa mål får studenterna göra övningar vars syfte är att utveckla kunskaper om hur val av genre och problemställning påverkar metodval, t.ex. att kvantitativ metod generellt används i språkvetenskapliga och språkdidaktiska studier medan kvalitativ/tolkande metod generellt används i litteraturvetenskapliga och litteraturredidaktiska studier. I kursen diskuteras med utgångspunkt i kurslitteraturen, t.ex. *Textvård: att läsa, skriva och bedöma texter* (2010), studenternas erfarenheter från den första VFU-perioden och samspelet mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i arbetet med att läsa och bedöma elevtexter.

Målen examineras i en hemtentamen där studenterna dels får redogöra indirekt för vad som är typiskt för kvantitativa och kvalitativa textanalytiska metoder, dels får beskriva hur dessa metoder kan samspela i analyser av olika genrer – både brukstexter och skönlitterära. Att det är indirekt betyder att studenterna inte nödvändigtvis använder begrepp som kvantitativ och kvalitativ, utan istället får de resonera med hjälp av kurslitteraturen, främst Hellspong & Ledin *Vägar genom texten* (1997), hur metoder kan rymma mer eller mindre utrymme för tolkning.

Styrkor: Studenterna får på ett grundläggande sätt diskutera och jämföra olika typer av textanalytiska verktyg och metoder, såsom hermeneutisk textanalys, men även mer forminriktad, deskriptiv textanalys och hur dessa metoder skiljer sig åt. Det betyder att studenten ges goda förutsättningar att i andra och tredje kursen svenska att utveckla de fördjupade kunskaper som tas upp i examensmål 2.

Utvecklingsområden: En lämplig åtgärd skulle vara att införa ett lärandemål som tar hänsyn till relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ett sådant lärandemål skulle stärka det ämnesdidaktiska och professionsrelaterade i kursen som helhet.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. *Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning

Självvärderingen utifrån examensmål 3 kan endast göras utifrån ett begränsat underlag. Utbildningen i svenska har vid tidpunkten för självvärderingen genomfört och avslutat 15 hp av utbildningens totala 90 hp.

Underlaget för självvärderingen utgörs av momenten *Svenska språkets struktur* (7,5 hp) och *Språk och textvärldar* (7,5 hp). Mot den bakgrunden är det inte möjligt att uppfylla examensmål 3 vad beträffar fördjupad förmåga. I kursen introduceras studenten i att förhålla sig till olika textanalytiska teorier och metoder på ett självständigt och systematiskt sätt med hjälp av relevant forskning, vilket är en förutsättning för att den fördjupade förmåga som beskrivs i målet ovan ska kunna uppfyllas framöver i utbildningen i svenska. De lärandemål som knyts till dessa färdigheter och förmågor är att "kunna analysera litterära texter och deras funktioner i skiftande sammanhang (5)" samt att "kunna använda grundläggande språkvetenskapliga verktyg för analys av texter i olika genrer (8)".

Nämnda lärandemål tränas i seminarieform där studenterna med utgångspunkt i sina egna textanalyser och relevanta forskningsresultat får jämföra brukstextanalys, narratologisk analys och multimodal analys och reflektera över de olika textanalysernas användbarhet i undervisningen, både vad gäller begränsningar och möjligheter. I detta sammanhang blir studenternas erfarenheter från första VFU-perioden, som ligger före svenskursen, betydelsefulla eftersom dessa erfarenheter kan diskuteras i ljuset av vad aktuell forskning säger om hur man kan arbeta med språk, litteratur och bedömning i ett didaktiskt sammanhang (t.ex. *Textvård; att läsa, skriva och bedöma texter* 2010). Dessa övningar bidrar även till att studenterna får reflektera över yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet och ämnesdidaktiken. Emellertid ska det understrykas att den första VFU-perioden är av auskulturerande karaktär vilket innebär att studenterna har begränsade ämnesmässiga och ämnesdidaktiska erfarenheter att diskutera och förhålla sig till i svenskursen.

Lärandemålen 5 och 8 examineras bl.a. i en hemtentamen där studenterna får visa att de kan avgränsa och motivera sina val av textanalytiska verktyg. Uppgiften ser ut som följer: "Uppgift 3. Ni ska med utgångspunkt i Hellspong & Ledin göra en textanalys av Far och jag. Använd de aspekter i modellen som ni tycker är relevanta i sammanhanget, men vi vill att samtliga tre betydelsedimensioner finns med i era analyser, dvs. textuell, ideationell och interpersonell. Det betyder att ni måste avgränsa er och mot den bakgrunden vill vi att ni motiverar era val i analysen."

Styrkor: Genom examinationens utformning menar vi att studenterna får visa i vilken utsträckning de har förvärvat grundläggande färdigheter i kritiskt tänkande och självständigt förhållningssätt i fråga om hur man tillämpar litteratur- och textanalys i ett didaktiskt perspektiv.

Utvecklingsområden: Kurslitteraturen är väl fungerande med hänsyn till kursens lärandemål, men med hänsyn till examensmål 3 finns det fog för att stärka kursen ytterligare med sådana forskningsartiklar som tar upp aktuella frågor om språk, litteratur och ämnesdidaktik och som visar för studenterna hur vetenskapliga undersökningar kan genomföras från så att säga ax till limpa. Den typen av artiklar tränar studenterna i systematiskt och kritiskt förhållningssätt.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

- 4. Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning

Självvärderingen utifrån examensmål 4 kan endast göras utifrån ett begränsat underlag. Utbildningen i svenska har vid tidpunkten för självvärderingen genomfört och avslutat 15 hp av utbildningens totala 90 hp.

Underlaget för självvärderingen utgörs av *Svenska språkets struktur* (7,5 hp) och *Språk och textvärldar* (7,5 hp). Tyngdpunkten i dessa två moment är framför allt ämneskunskaper, medan det ämnesdidaktiska ges mindre utrymme. I den första svenskursen introduceras ämnesdidaktiska frågeställningar och teorier om språk- och litteraturundervisning, vilka är en förutsättning för att studenten i andra och tredje kursen i svenska ska utveckla sin förmåga att tillämpa sådan ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning i svenska i årskurserna 7-9. I den första svenskursen finns dock inga lärandemål, med avseende på färdighet och förmåga, som explicit berör tillämpning av ämnesdidaktik, utan dessa kursmål examineras i andra och tredje kursen i svenska. Ett kursmål som kan sägas ligga ganska nära det mål som beskrivs ovan är följande: "med förankring i grundläggande begrepp kunna diskutera och skriva om litteratur i olika lärandesammanhang (6)". För att nå detta mål får studenterna i olika slags övningar diskutera kring och visa hur val av textanalys kan kopplas till grundläggande begrepp som ämneskonceptioner, och hur dessa val blir styrande i både litteraturanalysundervisningen och svenskämnet som helhet.

I examinationen är en av uppgifterna att studenterna får diskutera ämneskonceptioner i ett läromedel i svenska samt de litteratur- och språkdidaktiska möjligheter och begränsningar som ämneskonceptionen eventuellt ger uttryck för. Emellertid finns ingen examinationsuppgift där studenten explicit får visa förmåga att tillämpa det som beskrivs i examensmål 4.

Utvecklingsområden: Den första svenskursen behandlar grundläggande ämnesdidaktisk kunskap som kopplas till olika aspekter av svenskämnet, men kursen som helhet kan ge större utrymme åt ämnesdidaktisk tillämpning genom att det införlivas dels fler övningar i t.ex. lektionsplanering, bedömning och att konstruera elevuppgifter, dels examinerande uppgifter.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning

Självvärderingen utifrån examensmål 5 kan endast göras utifrån ett begränsat underlag. Utbildningen i svenska har vid tidpunkten för självvärderingen genomfört och avslutat 15 hp av utbildningens totala 90 hp.

Underlaget för självvärderingen utgörs av 15 hp i svenskämnet: *Svenska språkets struktur* (7,5 hp) och *Språk och textvärldar* (7,5 hp). Som redan nämnts är den första svenskkursen främst inriktad mot att ge studenterna grundläggande ämneskunskaper i svenska medan ämnesdidaktiken ges något mindre utrymme. Det betyder att studentens färdighet och förmåga planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och tänkande inte examineras i kursen och det finns inget lärandemål som kan relateras till examensmål 5. Däremot förekommer övningar där studenterna får fundera över hur frågor och ämnesstoff kan användas i undervisning och hur en lektion kan disponeras med hänsyn till aspekter som elevers lärande och utveckling. I en övning får studenterna analysera en autentisk elevtext och göra en bedömning av var eleven befinner sig kunskapsmässigt och hur eleven ska kunna gå vidare i sin kunskapsutveckling. En ytterligare relevant övning är att studenterna i grupp eller individuellt får skissera en övergripande undervisningsplan med utgångspunkt i de texter de arbetar med, vilket konkret betyder att studenterna får göra en snabbplanering över hur Pär Lagerkvists novell *Far och jag* kan användas under ett lektionspass. Därefter presenteras och utvärderas de olika förslagen gemensamt av studenterna i gruppen.

Styrkor: De ovan nämnda övningarna är mycket uppskattade av studenterna eftersom de tränas i att göra synteser och koppla samman ämnesteorier med ämnespraktik på ett produktivt sätt. Därutöver får studenterna ta del av varandras idéer, vilket i sig upplevs som inspirerande.

Utvecklingsområden: Samma områden som tas upp under examensmål 4.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

6. Enligt UKÄ:s rekommendationer beskriver lärosätet måluppfyllelsen för det utvalda examensmålet i självvärderingens del 1.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Redogör för hur det säkerställs att studenterna uppnår den del av examensordningens mål som gäller jämställdhet, dvs. visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

I HKR Jämställdhetsintegrering 2017–2019 anges jämställdhet som ett angeläget område för ämneslärarutbildningen och andra utbildningar vid HKR. Liksom på övriga lärosäten i landet har ämneslärarutbildningen vid HKR en snedrekrytering där majoriteten studenter utgörs av kvinnor. Dokumentet anger bland annat att högskolan behöver göra insatser för att bryta könsstereotypera studieval genom att till exempel stödja utvecklingsarbeten om genus och jämställdhet i utbildningarna, men också att göra översyn av antagningsprocessen ur ett jämställdhetsperspektiv. Perspektivet kommer också att lyftas i olika marknadsföringsinsatser.

Arbetet med jämställdhetsperspektivet sker på utbildningen utifrån två nivåer; dels på en innehållsnivå där utbildningens kurser via ämnesval och didaktik beaktar, kommunicerar och förankrar perspektivet, dels på en planerande och styrande nivå där utbildningens personal, undervisande lärare, kursansvariga och programansvarig arbetar med jämställdhetsperspektivet i utbildningens former.

I styrningen av ämneslärarutbildningen via dekan, programansvarig, kursansvarig och undervisande lärare finns jämställdhetsperspektiv närvarande genom att utbildningen ska struktureras jämställt. Det tar sig uttryck i att bemötande och andra handlingar i styrningen av utbildningen ska ha ett jämställdhetsperspektiv närvarande. Det finns till exempel ett uttryckligt jämställdhetsperspektiv i bemanningen av undervisande personal på kurser, ledande positioner och i anställningsförfarande. Detta lyfts och arbetas fram av utbildningens personal.

Det finns inget lärandemål i kursen som tar fasta på ett jämställdhetsperspektiv. Den första svenskkursen introducerar emellertid perspektiv på jämställdhet som fördjupas i framför allt den andra kursen i svenska. Studenterna får bl.a. inblick i hur kvinnliga respektive manliga författarskap har skildrats i läromedel i svenska och i litteraturhistorieskrivningen. Seminarierna lyfter också frågan om hur förutsättningar för kvinnliga respektive manliga författarskap förändrats över tid.

Jämställdhetsperspektivet tas också hänsyn till i planeringen av undervisningen, t.ex. att det i urvalet av kurslitteratur finns en jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga författare samt att det i kursen finns en någorlunda jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga lärare.

Utvecklingsområde: (1) *Stärka närvaron av ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten genom kompetensutveckling av personal.* Ett jämställdhetsperspektiv, som tar sig uttryck i den vardagliga kommunikationen mellan lärare och student samt i planeringen av undervisningens former, är centralt för ett genomgripande jämställdhetsperspektiv i utbildningen. Avgörande för en sådan utveckling är att utbildningens personal har kunskap och en medvetenhet om jämställdhetsperspektivets innehåll och mål, vilket kan nås genom en kontinuerlig kompetensutveckling i frågan. (2) *Kartläggning av studieavbrott, studieavhopp, rekrytering till utbildningen utifrån fördelningen av män och kvinnor.* En sådan kunskap är avgörande för åtgärder inom varje område, och kunskapsinhämtningen kommer att vara en del av det kartläggningsarbete som beskrivs som utvecklingsområde under Uppföljning, åtgärder och återkoppling.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Arbetet med systematiskt kvalitetsarbete inom ämneslärarutbildningen vid HKR sker på tre nivåer: *ledningsnivå*, *programnivå* och *kursnivå*. Avgörande för att uppföljning, åtgärder och återkoppling ska fungera och resultera i en kontinuerlig kvalitetsutveckling i utbildningen är att det finns en transparens och samverkan mellan de olika nivåerna, det vill säga att policy- och systemnivån tydligt och omedelbart får positiva återverkningar i verksamheten; i kurserna, i klassrummen och för studenten.

Systematiskt kvalitetsarbete på ledningsnivå: HKR har sedan 2015 utvecklat ett kvalitetssystem avseende utbildning som är väl integrerat med högskolans hela strategi och uppdrag. Syftet med systemet är dels att implementera den övergripande strategin och högskolans generella uppdrag i verksamheten och dels att centralt samordna de olika kvalitetsutvecklande processerna, såsom kvalitetssäkring, planering, uppföljning. Målet är att koppla samman det lärosätetsstrategiska utvecklingsarbetet med det utbildningsnära, men också det kortsiktiga och långsiktiga utvecklingsarbetet genom att utgångsläge, nuläge och önskat läge hanteras samtidigt i planer och dialoger.

Systematiskt kvalitetsarbete på programnivå: Programnivå är den avgörande nivån för styrning och implementering. För ämneslärarutbildningen betyder det att programansvarig (POA) tillsammans med ämnesansvariga skriver en självvärdering för programområdet två gånger per år i en verksamhetsutvecklingsrapport. Rapporten ligger till grund för en verksamhetsutvecklingsplan, som presenteras i ett första utkast för dekan i maj. Efter återkoppling till POA ligger planen till grund för budgetarbetet i september. Den slutliga planen antas i december. I en verksamhetsdialog med lärosätets ledning i mars kommunicerar POA utfallet av föregående års verksamhet och verksamheten i programmet under innevarande år. POA redogör för planerat kvalitetsutvecklingsarbete och HKR:s ledning ger under dialogen återkoppling på presenterade åtgärdsförslag.

En viktig del av underlaget till kvalitetsarbetet på programnivån är programutvärderingarna som sker i det digitala verktyget *EvaSys* samt i dialogform med studenter på campus en av de sista dagarna under utbildningen. Programutvärderingen omfattar utbildningens alla delar och utgår från examensmålen. Studenterna värderar programmets innehåll, utformning och genomförande samt utvecklingen av generiska kompetenser och professionskompetens. Utvärderingen ger god information om åtgärder som behöver vidtas och dessa är en del av det kontinuerliga kvalitetsutvecklingsarbetet på programnivå vilket kan sammanfattas i dokumentet *Säkring av examensmålen*. Här synliggör vi för all undervisande personal i vilka kurser, och hur, respektive examensmål säkerställs genom de enskilda lärandemålen i kursplanerna.

Dokumentet är ett viktigt underlag för diskussioner om examensmålen och deras olika aspekter och hur progressionen i dem ser ut genom utbildningen. Arbetet med dokumentet sker kontinuerligt under planeringsdagar, internat och möten, där undervisande lärare, kursansvariga, ämnesansvariga och programansvarig deltar och bidrar i arbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete på kursnivå: Kvalitetsarbetet via uppföljning, åtgärder och återkoppling sker på kursnivå framförallt av undervisande lärare, kursansvarig och studenter, i en nära och återkommande kommunikation. Ytorna för denna utvärderande kommunikation är dels formella skriftliga utvärderingar av studenter samt planlagda dialoger med studenter dels den informella och ständigt pågående kommunikationen mellan student och undervisande lärare som pågår under kursens gång och som den undervisande läraren noterar och följer upp under de formella planlagda dialogerna med studenterna vid kursens slut.

Den formella skriftliga kursutvärderingen publiceras på kursens studieplattform. Studenterna värderar olika påståenden om utformning, genomförande och examinationer samt ges möjlighet att beskriva kursens styrkor och utvecklingsbehov i fritext. Automatiska meddelanden utgår till kursansvarig vid lågt deltagande för att kursansvarig ska kunna påminna studenterna att svara. Kursutvärderingarna bearbetas och analyseras i första ledet av kursansvarig som redovisar en samlad beskrivning av studenternas input och förslag på åtgärder till POA i en kursrapport. Kursansvarigs analys och POA:s återkoppling ligger till grund för läroplanens planering inför nästa kurs. Nästa gång kursen ges redogör kursansvarig för utvärderingens utfall och vidtagna åtgärder som studenterna ombeds lägga extra vikt vid i den egna kursutvärderingen.

Uppföljning av studieresultat, studieavhopp och planerad studietid: En central del av vår kvalitetsutveckling tar sin utgångspunkt i den sedan länge välkända förutsättningen att ämneslärarutbildningarna nationellt relativt till övriga professionsutbildningsprogram har stora studieavhopp och studieavbrott. Denna förutsättning blir än mer central för vårt kvalitetsutvecklingsarbete när vi också beaktar det faktum att ämneslärarutbildningen vid HKR jämfört med de flesta andra lärosäten har ett studentunderlag som i större utsträckning kommer från studieovana bakgrunder och miljöer.

Hanteringen av denna förutsättning sker genom tre åtgärdsprogram eller fokusområden: *Ämnesdidaktisk utveckling, Uppföljning av studieresultat och Studienära stödfunktioner*, varav de två senare redovisas här (för ämnesdidaktisk utveckling, se rubrik Utbildningsmiljö).

Uppföljning av studieresultat: Uppföljning av studieresultat för enskilda studenter genomförs en gång per termin av POA tillsammans med kursansvariga och studie- och karriärvägledare. Syftet är att tidigt upptäcka studenter som behöver erbjudas olika former av stöd. Detta följs upp av en genomgripande översyn av hur stödet fungerar och utfallet av eventuella individuella studieplaner. Individuella studieplaner upprättas vid behov av studie- och karriärvägledare i samråd med studenten och POA.

En väl strukturerad uppföljning av studieresultat har visat sig vara ett effektivt sätt att motverka studieavhopp och studieavbrott vars orsak är otillräckliga studieresultat. Det är framförallt tidsaspekten som är viktig. Ett tidigt uppmärksammande av otillräckliga studieresultat gör att studenten ofta kan återetablera sin ursprungliga tidsplan för studierna, medan det är svårare vid ett sent uppmärksammande.

Studienära stödfunktioner: Vid HKR erbjuds studiestöd genom Läranderesurscentrum (LRC) i form av olika lärverkstäder med fokus på språk, skrivstöd, studieteknik, matematik, och IT- och mediepedagogisk hjälp.

Stödet genom LRC riktar sig till alla studenter och ges såväl på bokningsbara tider som på dropin-tider. LRC ansvarar även, genom en samordnare, för stöd till studenter med funktionsnedsättningar.

Vid HKR arbetar lärarna med att ge individuellt stöd efter behov i samband med undervisningen. Detta säkerställs genom att resurser för ändamålet ingår i varje kursbudget. Genom att följa studenters studieresultat identifieras tidigt studenter som behöver erbjudas formaliserat stöd i form av upprättandet av en individuell studieplan och/eller stöd från LRC. I den regelbundna uppföljningen har LRC och studie- och karriärvägledare en central roll. HKR erbjuder ett gott stöd men utmaningen ligger i att motivera de studenter som har behov av stöd att ta emot den hjälp som erbjuds. Studie- och karriärvägledarna vid HKR erbjuder tidiga möten med studenterna, i syfte att etablera kontakt för att kunna vara ett stöd genom studierna.

Utvecklingsområden: I det fortlöpande arbetet med kvalitetsutveckling har vi identifierat följande utvecklingsområden:

Systematisk kartläggning av studieavhopp: Ämneslärarutbildningen vid HKR startade 2015 i mindre skala och i nuvarande större skala först 2017. Det gör att vi saknar en tillräcklig empirisk kunskap om varför studenter väljer att hoppa av sina ämneslärarstudier vid HKR. En sådan kunskap är nödvändig för att förebygga avhopp. Från HT19 kommer ett sådant system för kartläggning av studieavhopp att implementeras. Det har två ben, dels en uppsökande del där den avhoppade studenten som aldrig anmälde sitt avhopp kontaktas och intervjuas om skälen för sitt avhopp, dels en insamling av preferenser när studenten gör ett formellt och registrerat avhopp från sina studier. Med det detta system kommer vi med tiden att ha en kunskapsbank kring studieavhopp som är tillräcklig för att använda i ett kvalitetsutvecklingsarbete.

Utveckling av stödfunktioner: De stödfunktioner som anges ovan är väsentliga för studenternas studieresultat, men de kan utvecklas och kompletteras med ytterligare stödfunktioner. Karaktären på ovan nämnda stödfunktioner är specifikt kunskapsorienterade och syftar till att stödja studentens kunskapsutveckling. En kompletterade stödfunktion skulle vara mer erfarenhetsmässigt orienterad och rikta in sig mot ett stöd som handlar att möta frågor och osäkerhet kopplat till vad akademiska studier innebär. En sådan mer erfarenhetsinriktad stödfunktion kommer då att uppbäras av studenter som innehar denna erfarenhet, det vill säga av studenter i senare årskullar. Detta mentorsprogram kommer att implementeras från HT19. Det är först då vi har tillräckligt med studenter med en viss erfarenhet från akademiska studier i programmet.

Svenska 7-9. Efter att ha diskuterat kursens upplägg med studenterna och programansvarig valde vi som undervisar i kursen att revidera kursupplägget så att större utrymme gavs åt ämnesdidaktiken. Det betyder att kursen HT18 inleddes med ett introducerande ämnesdidaktiskt moment, *Svenskämnet – en introduktion* (3,5 hp), som behandlar svenskämnet ur ett historiskt, innehållsligt och ämnesdidaktiskt perspektiv. Tanken med revideringen är att studenten redan inledningsvis ska få grundläggande kunskaper om hur synen på svenskämnet och dess innehåll förändrats över tid, eftersom dessa kunskaper är väsentliga för de blivande svensklärarna ur ett professionsperspektiv.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

I Ämneslärarutbildningen vid HKR är ett studentcentrerat lärande och en studentcentrerad undervisning angeläget ur perspektiv som rör såväl studenters motivation och självreflektion som deras engagemang i utvecklingen av utbildningen. Mot denna bakgrund beaktas studentperspektivet vid HKR på flera nivåer. På en övergripande nivå är studenterna, via studentkåren, representerade i beslutande nämnder, så som högskolestyrelse och fakultetsnämnder. Studenterna vid HKR inbjuds att ta aktiv roll i arbetet med att vidareutveckla utbildningens innehåll och genomförande på olika sätt. Program- och kursutvärderingar används som ett verktyg att säkra kvaliteten i utbildningen, men också för att möjliggöra studentinflytande. Nedan ges ytterligare exempel på hur studenternas formella inflytande är organiserat, men också hur de ges möjlighet till informellt inflytande.

Studentdialoger

Dialogmötena syftar till att möjliggöra för studenter att delta i processer som utvecklar utbildningen. Mötena är upplagda som ett samtal där studenterna ska känna sig fria att lyfta smått som stort och inleds med att programansvarig (POA) ger kort information om vad som är på gång i programmet, följt av studenternas ärenden och frågor. Till studentdialoger ombeds samtliga klasser att skicka två representanter. Återkoppling görs av POA till kursansvariga och lärare i för ärendet lämpligt forum och till studenter i nästkommande studentdialog. Identifierade utvecklingsbehov följs upp med idégenerering och beslut om åtgärder.

Studentinflytande i undervisningen

Vi tar tillvara studenternas intressen genom att lärare och studenter samverkar i utformningen av pågående kurser. Idén är att studenternas inflytande i en kurs medverkar till att kursens innehåll och genomförande blir mer relevant för studenterna och att tillgängligheten höjer kvaliteten i utbildningen. Genom att involvera studenterna inbjuds de att tänka kritiskt och att ta eget ansvar för sitt lärande. Detta görs framförallt genom att underlätta kommunikationen med studenterna och på ett systematiskt sätt ta tillvara deras preferenser. Här används och utvecklas de digitala kursverktygen för en sådan kommunikation. Exempelvis redogör studenterna vid kursstart för sina förväntningar på kursen, vilket sammanställs och återkopplas till studenterna och därefter vidtas eventuella åtgärder. Ett annat exempel är fokus på en tydlighet i kursplaneringen inför studenterna. Detta har visat sig vara en förutsättning för ett produktivt studentinflytande.

Utvecklingsområde: att öka studentinflytande genom större delaktighet i utbildningen. Se avsnittet Uppföljning, åtgärder och återkoppling, om mentorsprogram.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

För professionsutbildningar är det särskilt viktigt att arbeta för ett närmande mellan akademi och arbetsliv. I Ämneslärarprogrammet vid HKR säkerställs målen om arbetsliv och det omgivande samhället med följande rubriker: *En utvecklad och fördjupad VFU och Kompetensen hos utbildningens personal.*

En utvecklad och fördjupad VFU: För att studenterna tidigt ska växa in i yrkesrollen arbetar vi med tidiga möten mellan studenter, handledare på fältet och högskolans lärare och examinatorer. Dessa träffar består av föreläsning, workshop och erfarenhetsutbyte om handledaruppdraget. Upplägget med gemensamma träffar för handledare och studenter är ett sätt att ytterligare stärka samverkan mellan HKR och skolorna.

Kompetensen hos utbildningens personal: Ett flertal av ämneslärarutbildningens lärare har en lång erfarenhet av undervisning som ämneslärare (se bifogad lärartabell) vilket borgar för en närvaro av arbetslivets perspektiv och behov på ämneslärarutbildningen.

Utvecklingsområde: Från HT19 kommer ämneslärarutbildningen vid HKR att implementera en i grunden omarbetad VFU. Syftet är att öka kvaliteten i själva VFU, men också att stärka ämneslärarutbildningen samverkan med skolorna och det omgivande samhället. Den nya VFU strukturen utgår från samarbetskolor där VFU kommer att vara utgångspunkten för ett fördjupat samarbete mellan ämneslärarutbildningen och skolorna. VFU kursens nuvarande trepartssamtal, handledarmöten och examination kommer att utökas med återkommande seminarier på skolan där HKR lärare kommer att närvara i egenskap av examinatorer och seminarieledare. På detta sätt kommer handledarna på fältet och skolorna att knytas närmare till ämneslärarutbildningen. Samarbetet kommer att innehålla fortbildning åt båda håll, samt en handledarutbildning som är specifikt anpassad till ämneslärarutbildningen. Ytterligare ett pågående utvecklingsarbete handlar om att stärka samverkan med arbetsliv och det omgivande samhället via ämnesstudiernas och UVK kursernas innehåll, där studiebesök, examinationsuppgifter och fallstudier relaterat till det omgivande samhället blir en del av kursernas innehåll.